

PRÁVNÍ PROSTOR

— ODBORNÝ KONGRES —

JUDr. Ing. Jindřich Kalíšek, Ph.D.
CIPP/E CIPM

cysensic s.r.o.

AI a autorské právo – Ohrožení anebo příležitost?

AI A AUTORSKÉ PRÁVO – OHROŽENÍ ANEBOLI PŘÍLEŽITOST?

Jindřich Kalíšek, advokát

Právní prostor 2024
9. dubna 2024, Seč

#CY83RL4WY3R

JUDr. Ing. JINDŘICH KALÍŠEK, Ph.D. CIPP/E CIPM FIP

E kalisek@cyberlawyer.cz

E (+420) 775 877 046

AI A AUTORSKÉ PRÁVO SI NEROZUMÍ

Technologie 20. století se setkává s právní koncepcí vzniklou v 18. století

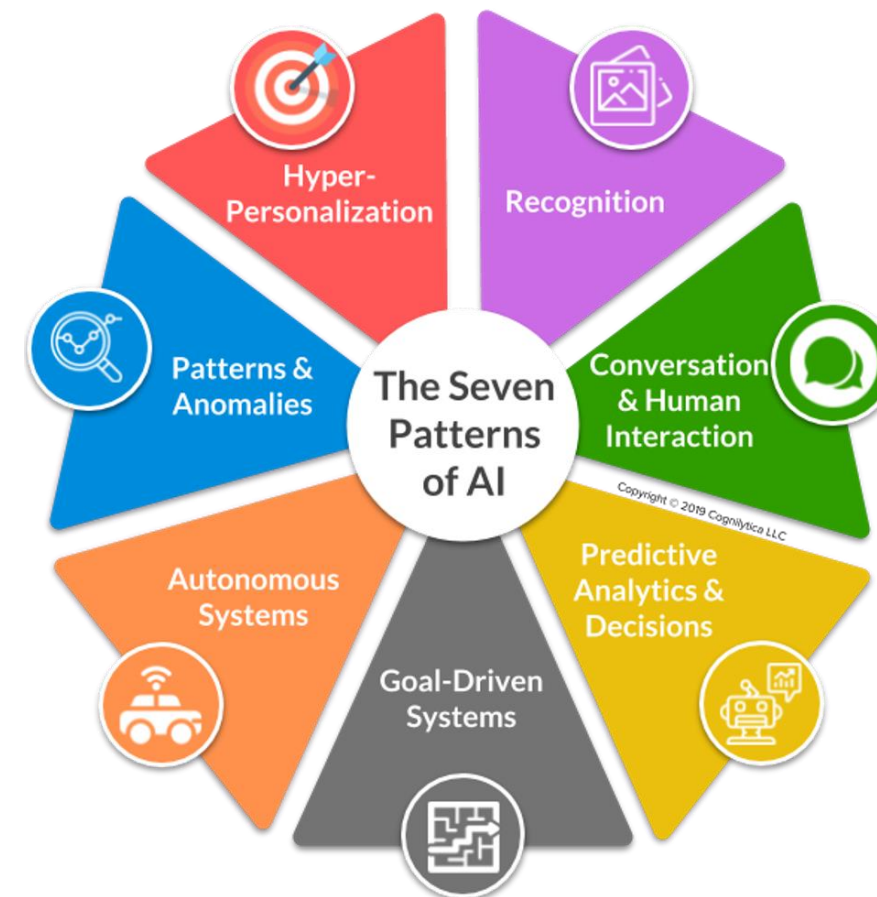
- > [Insider Monkey](#) (#1 Transformer Architecture)
- > [DiscoveryBit](#) (#3 AI)

Nemohou si rozumět (zatím)

- > Sentimentální premisa autonomního autora s vysokou mírou vlastní kreativity a originality
- > Instrumentarium autorského práva nelze efektivně aplikovat na technologie generativní AI
 - > AI nahrazuje kreativní procesy průmyslovými s omezenou variabilitou
 - > AI fakticky rozrušuje základní koncepty autorství

DEFINIČNÍ PROBLÉM

- # Mezinárodní právo autorské není na realitu generativní AI ani generální AI nijak připraveno
- # OECD ve svých materiálech explicitně nepočítá s aplikací AI pro výsostně kreativní činnosti
- # Bernská úmluva (RBÚ)
 - > Neobsahuje definici pojmů *autor* či *autorství*, ponechává ji na signatářích
 - > Autory jsou pouze fyzické osoby, které dílo vytvořily a požívají z toho vyplývající ochranu
 - > Čl. 6bis RBÚ propojuje práva autorská se základními lidskými právy → právní rámec se aplikuje pouze na výtvořby lidí
- # Všeobecná deklarace lidských práv (VDLP)
 - > Jako součást univerzálních lidských práv zakotvuje i morální a majetková práva autorů vědeckých, literárních nebo uměleckých děl
 - > Lidská práva patří pouze lidem → autorství dle VDLP přináleží jen lidským tvůrcům

Cognilytica: *The Seven Patterns of AI* (2019)

AI A AUTORSTVÍ V ČESKÉM PRÁVU

Autorské dílo je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické
(§ 2 odst. 1 AutZ)

Autorským dílem není zejména námět díla sám o sobě, denní zpráva nebo jiný údaj sám o sobě, myšlenka, postup, princip, metoda, objev, vědecká teorie, matematický a obdobný vzorec, statistický graf a podobný předmět sám o sobě
(§ 2 odst. 1 AutZ)

Autorem je fyzická osoba, která dílo vytvořila
(§ 5 odst. 1 AutZ)

AI A AUTORSTVÍ V ČESKÉM PRÁVU

Rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 10 C 13/2023-16

- > AI sama o sobě nemůže být autorem, neboť nesplňuje podmínky § 5 AutZ
- > Obrázek vytvořený AI nepředstavuje autorské dílo podle § 2 AutZ, neboť nejde o jedinečný výsledek tvůrčí činnosti autora a tedy nesplňuje pojmové znaky autorského díla
- > Prompt je možné vnímat jako námět díla či myšlenku, ty ale samy o sobě nejsou autorským dílem dle § 2 AutZ
- > Procesní náležitosti → často nemožné prokázat obsah promptu či doložit jeho autorství

AI A AUTORSTVÍ VE SVĚTĚ

EU

- > **Dílo vygenerované AI nepožívá autorskoprávní ochrany**
- > Evropské právní předpisy pozitivně nevymezují osobu autora ani žádné požadavky na to, co činí člověka autorem
 - > Směrnice 96/9/ES o právní ochraně databází
 - > Směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (*InfoSoc*)
 - > Směrnice 2009/24/ES o právní ochraně počítačových programů
 - > Směrnice 2019/790 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu
 - > Usnesení Evropského parlamentu 2020/2015(INI) o právech duševního vlastnictví při vývoji technologií AI (bod 14)

AI A AUTORSTVÍ VE SVĚTĚ

EU

- > SD EU prozatím neřešil žádnou otázku, která by se týkala definice autora a autorství
 - > Rozsudek SD EU ze dne 16. 7. 2009, *Infopaq International A/S v. Danske Dagblades Forening*, C-5/08 (body 34-37)
 - > Rozsudek SD EU ze dne 1. 12. 2011, *Eva-Maria Painer v. Standard VerlagsGmbH a další*, C-145/10 (body 88, 89)
 - > Rozsudek SD EU ze dne 12. 9. 2019, *Cofemel—Sociedade de Vestuário SA v. G-Star Raw CV*, C-683/17 (bod 29)
- > Rozhodovací praxe SD EU poskytuje náznaky toho, co činí jednotlivce autorem
 - > Musí uplatňovat svou tvůrčí svobodu při konceptualizaci a provádění díla (tj. během přípravy, realizace a dokončení)
 - > Musí svůj autorský záměr vyjádřit způsobem aprobovaným autorským právem
- > **Lze dovodit, že autorem autorského díla může být jen člověk**
 - > Některá ustanovení a vazby mezi předpisy svědčí výhradně tomuto výkladu
 - > Katalog práv svědčí v řadě případů pouze fyzické osobě

AI A AUTORSTVÍ VE SVĚTĚ

Creator of the original expression in a work is its author (copyright.gov)

USA

- > **Dílo vygenerované AI nepožívá autorskoprávní ochrany**
- > Řada soudních sporů o povahu AI a způsob, kterým zpracovává cizí autorská díla
 - > *Thomson Reuters Enterprise Centre GmbH v. ROSS Intelligence Inc.* (2020)
 - > *Stephen Thaler v. Shira Perlmutter* (2023)
 - Dílo vytvořené bez lidské účasti nemůže být chráněno autorským právem →
 - Základní podmínkou autorského práva je lidské autorství
 - > *Andersen et al. v. Stability AI Ltd.* (2023)
 - > *Getty Images v. Stability AI* (2023)
 - > *Authors Guild v. OpenAI Inc.* (2023)
 - > *The New York Times Company v. Microsoft* (2023)

AI A AUTORSTVÍ VE SVĚTĚ

UK

- > Čl. 178 a 9 odst. 3 Copyright, Designs and Patents Act 1988
- > Autorská díla vytvořená počítačem, pokud chybí lidský autor → fikce autorství osoby, která učinila nezbytné kroky k vytvoření takového díla

Čína

- > Beijing Internet Court, *Li v. Liu*
 - > Výstupy umělé inteligence jsou za určitých okolností způsobilé k ochraně autorským právem
 - > V této fázi nemají generativní AI svobodnou vůli, lze na ně však hledět jako na nástroje, které člověk používá k tvorbě →
 - > Lidé v podstatě stále poskytují intelektuální vstup v průběhu celého procesu tvorby

AI A AUTORSTVÍ VE SVĚTĚ

- # Antropocentrický přístup mezinárodního práva autorského a práva EU k otázce autorství → **autorem má obecně být člověk**
 - > Alespoň v určité míře uplatňuje subjektivní úsudek a rozhodování při tvorbě díla
 - > Má kontrolu nad jeho provedením
 - > Výhody přístupu
 - > Zahrnuje objektivní i subjektivní kritéria autorství
 - > Umožňuje posuzovat případy zahrnující více autorů a technických nástrojů či pomůcek
- # Při **zapojení AI je nutné nastavit míru a typ lidské účasti nezbytné** k tomu, aby byl výstup považován za lidské autorské dílo

AUTORSTVÍ NENÍ NEJVĚTŠÍ PROBLÉM

Premisa romantického autora

- > Pro autorskou činnost je nezbytný originální autor (nejlépe právě jeden), který o díle autonomně rozhoduje →
- > Nic, co je vytvořeno strojem, není autorské dílo, protože chybí originální autor

Nereflektuje realitu soudobé kreativy

- > Participativní kreativita a kolektivní autorská díla
- > Složité výrobní procesy založené na dělbě práce a masivním nasazení počítačů
- > Zákonná omezení autorské tvorby v AI už dnes lidé pravidelně obcházejí
 - > Generování a následné „tvůrčí zpracování“ konceptů vytvořených AI

Bezradně přešlapujeme na místě a čekáme

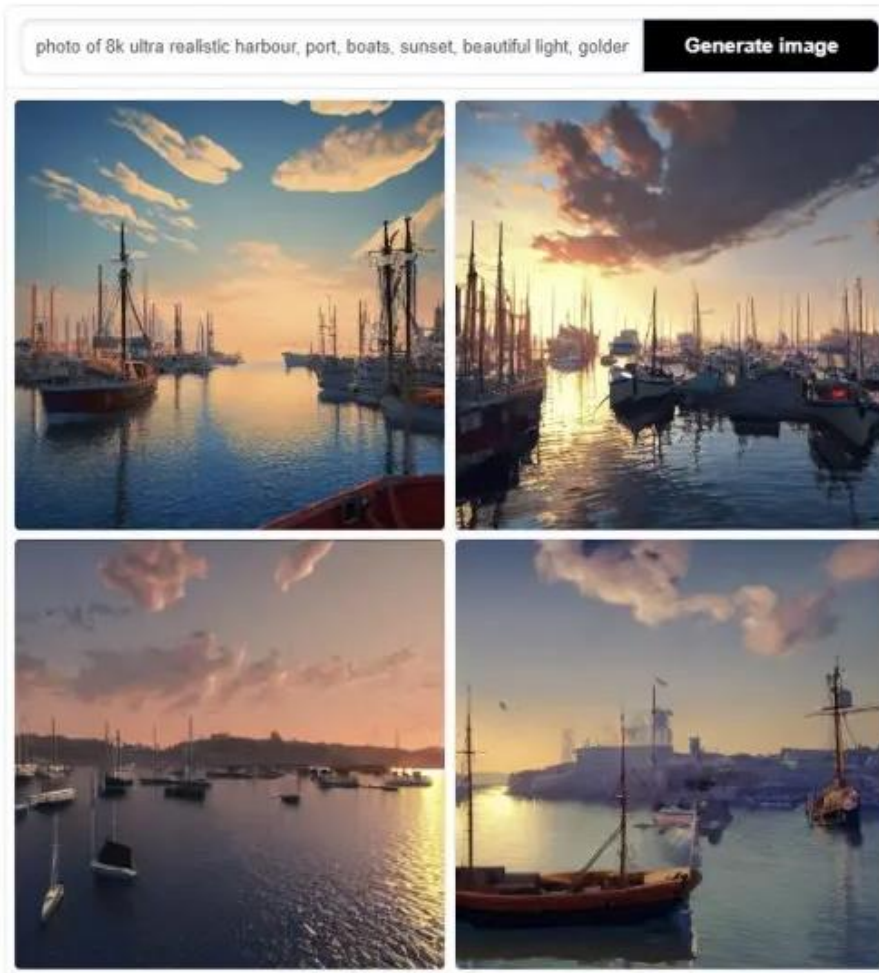

UMĚLÁ (NE)INTELIGENCE

GENERAL PURPOSE TRANSFORMER

- # Statistický stroj → samo to nic nevymyslí a nevytvoří
- # Opakuje, kombinuje, variuje a permutuje známé vzorce

A SLOVO MOCNĚJŠÍ MEČE

Text-to-image

- > Midjourney
- > Dream Studio (Stable Diffusion)
- > DALL-E 3
- > Bing Image Creator (Microsoft Designer)
- > Google Bard Image Generator/ImageFX

Text-to-video / Image-to-Video

- > [Sora AI](#)
- > Generative Fill
- > Hour One
- > DeepBrain
- > InVideo

Text-to-3D / Image-to-3D

- > Luma AI Genie

Text-to-music

- > [Suno AI](#)
- > Meta AudioCraft
- > OpenAI MuseNet
- > Brain.fm
- > Aiva Technologies

Text-to-MotionCapture / Image-to-MotionCapture

POSTKREATIVNÍ POSTPROCES

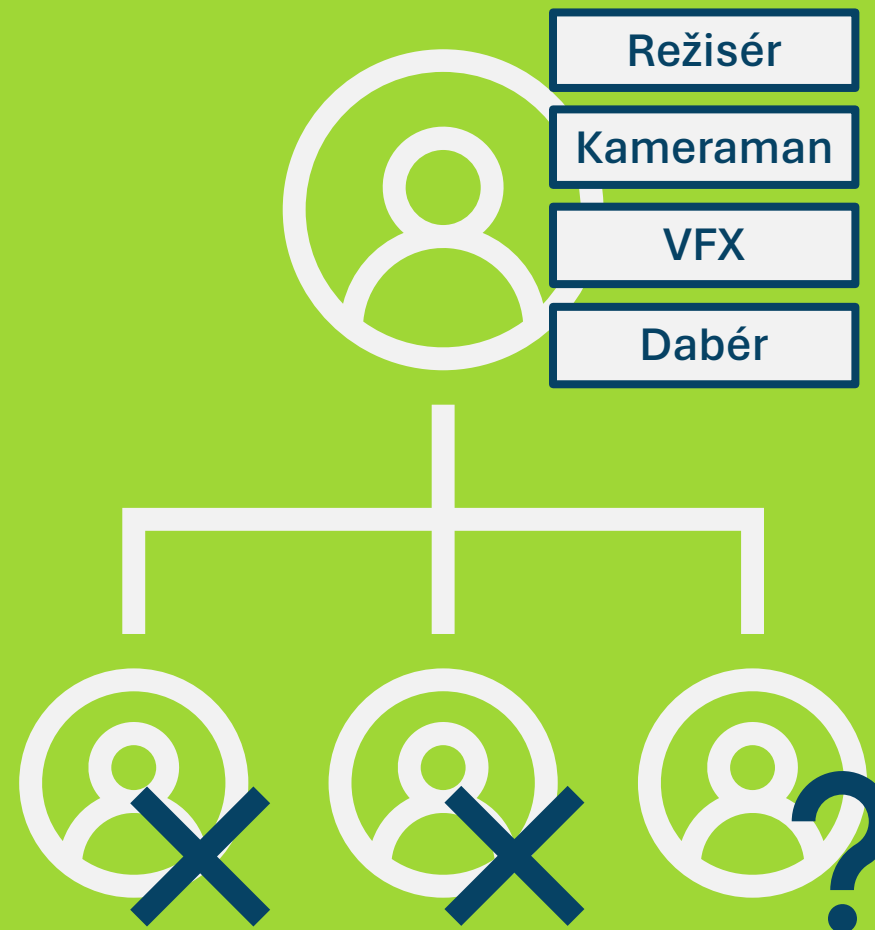
Adobe Photoshop ([Generative Fill](#))

Výhody

- > Demokratizace tvůrčí práce
- > Odstranění bloku z prázdného papíru
- > Rychlost a efektivita
- > Možnost další automatizace

Nevýhody

- > Ztráta kreativních kompetencí
- > Snížení kvality tvůrčích výsledků
- > Depreciace autorských děl
- > Prekarizace práce v kreativním průmyslu

148,000,000,000,000,000,000,000
bytů*

* Roční objem dat vytvořených lidstvem za 2024.

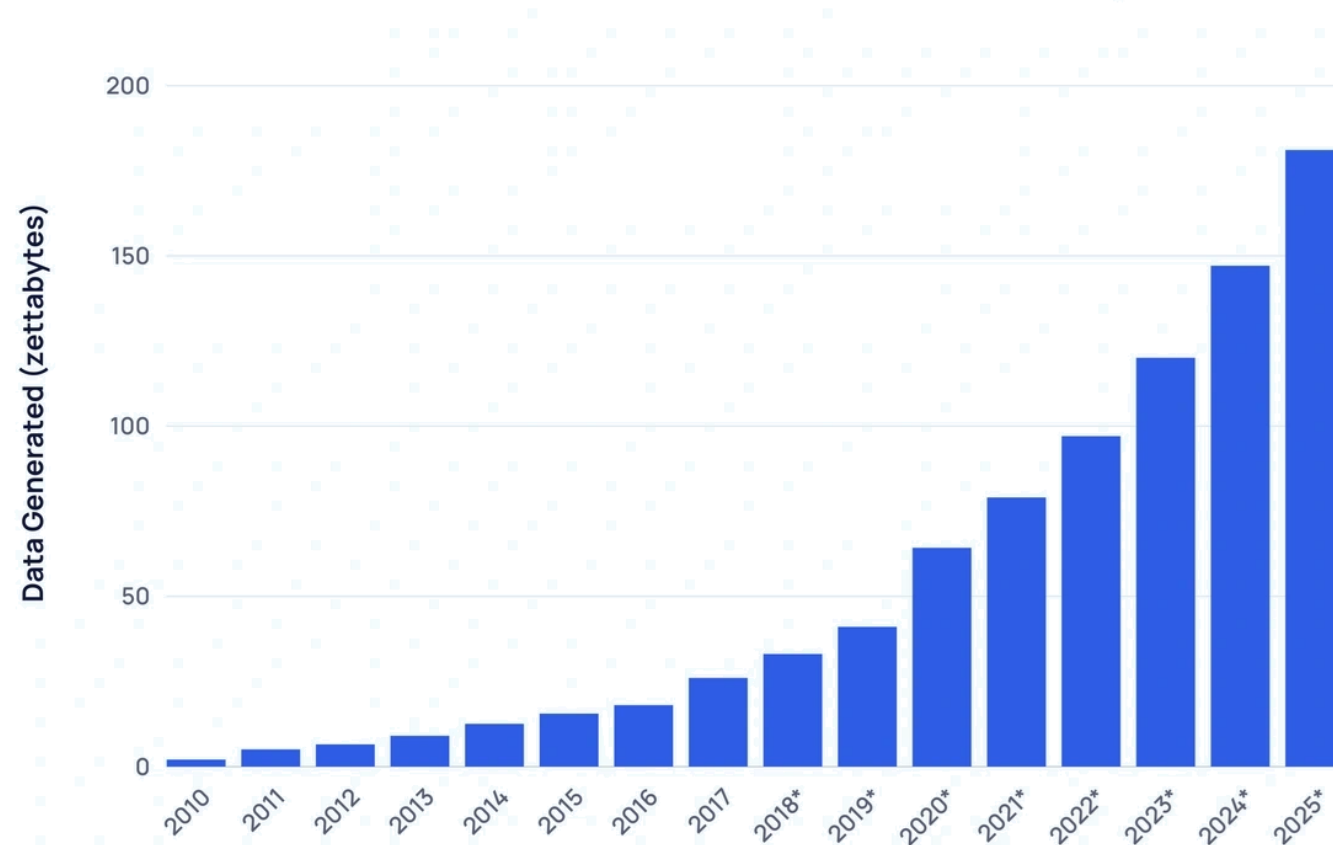
** Růst informačního vesmíru lidstva každý rok zrychluje.

AUTORSKÉ PRÁVO V ČASECH GEN AI

- # V roce 2026 bude 90 % internetového obsahu tvořeno roboty (EUROPOL)
- # AI problémy jako je informační přehlčení amplifikuje na novou úroveň

Statista: Volume of data/information created, captured, copied, and consumed worldwide from 2010 to 2020, with forecasts from 2021 to 2025 (2021)

Global Data Generated Annually

AUTORSKÉ PRÁVO V ČASECH GEN AI

Bude ještě co chránit?

- > AI ohrožuje základní principy autorského práva
 - > Jedinečnost, originalnost a autenticita autorské tvorby
 - > Poznatelnost originálního autorského díla smysly člověka → deepfakes
- > AI nezvratně narušuje dlouhodobě budované vztahy v kreativním průmyslu

ChatGPT is the ‘terrifying’ subtext of the writers’ strike that is reshaping Hollywood

BY JAKE COYLE AND THE ASSOCIATED PRESS

May 5, 2023 at 5:11 PM GMT+2

Hollywood Actors Strike Ends With a Deal That Will Impact AI and Streaming for Decades

The Screen Actors Guild-American Federation of Television and Radio Artists reached a tentative agreement with the studios on Wednesday, ending a 118-day strike.

DOPAD 1: NUTNÁ ZMĚNA EKONOMICKÉHO MODELU

Ekonomický rozměr autorských práv

- > Státem uznaný monopol autora k jeho autorské tvorbě
- > Statisticky relevantní skarcita autorské tvorby
- > Investiční náročnost autorské tvorby se projevuje v ceně autorských děl

V důsledku generativní AI nutná revize modelu

- > Nivelizace autorské tvorby → pár unikátních kreativců a miliony napodobitelů
- > Snížení mediánu hodnoty autorských děl
- > Generace dnešních autorů nepochybně nebude moci do smrti žít z tantiém

DOPAD 2: KONCEPČNÍ ZMĚNA AUTORSKÉHO PRÁVA

- # Musíme pečlivě zanalyzovat dopady AI a poté zvolit způsob, jak systém autorského práva adaptovat na novou realitu
 - > Klasifikace autorských děl podle míry participace AI a člověka na výsledku
 - > Posilování ochrany toho, co skutečně a prokazatelně vytvoří lidé svou kreativní prací ×
 - > Minimalizace ochrany výtvorů strojů a toho, v čem je autorský vklad minimální →
 - > Německá doktrína autorského práva
 - > Poskytnutí omezené formy ochrany i dílům vytvořeným kreativní interakcí člověka a AI
 - > Britská právní úprava přiznávající autorství osobě, která pro tvorbu díla vytvořila prostředí
 - > Fiktivní autorství (Koho?)
 - > Nivelizace ochrany všech autorských děl a posílení jiných instrumentů ochrany unikátní tvorby
 - > Snížení požadavků na ochranu i pro ostatní díla vytvořená lidmi
 - > Zvláštní ochrana děl, která nemohou být jednoduše reprodukována anebo napodobena
 - > Další cesty? Kombinace nástrojů? Něco mezi?

NULOVÁ VARIANTA?

Dodo (*Raphus cucullatus*) in Encyclopaedia Britannica,
8 vyd., Chicago: Encyclopaedia Britannica, 2009
(dostupné on-line přes Getty Images [zde](#))

ZDROJE

- # Insider Monkey. *25 Most Important Inventions of the 21st Century*. 2023. Dostupné na [Insider Monkey](#)
- # DiscoveryBit. *Top 100 Mind Blowing New Innovations since the 21st Century*. 2023. Dostupné na [DiscoveryBit](#)
- # Cognilytica. *The Seven Patterns of AI*. 2019. Dostupné na [Cognilytica](#)
- # Marxová, V. *Autorské právo k dílu vytvořenému za použití umělé inteligence*. Právní prostor, 2024. Dostupné na adrese [pravni prostor.cz](#)
- # Soukupová, J. *Nastaví umělá inteligence nové hranice v autorském právu?* WIRED.cz, 2023. Dostupné na adrese [WIRED](#)
- # Hanžl, P., Sochůrek, A. *Městský soud v Praze o umělé inteligenci a autorském právu*. ePrávo.cz, 2023. Dostupné na adrese [ePrávo.cz](#)
- # [AI dětem](#)
- # [Futurism.com](#)
- # [Expoding Topics](#)

DĚKUJI ZA POZORNOST

MÁTE DOTAZY?

Jindřich Kalíšek, advokát
CEO cysensic & CY83RL4WY3R
Člen Centra práva, technologií a digitalizace PF UK

kalisek@cyberlawyer.cz

#CY83RL4WY3R

JUDr. Ing. JINDŘICH KALÍŠEK, Ph.D. CIPP/E CIPM FIP

Advokát | Mediátor | Pověřenec pro ochranu osobních údajů

A Na Humnech 1143/19, Ruzyně, 161 00 Praha 6

E kalisek@cyberlawyer.cz

E (+420) 775 877 046

Součástí ekosystému **cysensic.cz**

AI A AUTORSKÉ PRÁVO – OHROŽENÍ ANEBY PŘÍLEŽITOST?

Jindřich Kalíšek, advokát

Právní prostor 2024
9. dubna 2024, Seč

#CY83RL4WY3R

JUDr. Ing. JINDŘICH KALÍŠEK, Ph.D. CIPP/E CIPM FIP

Advokát | Mediátor | Pověřenec pro ochranu osobních údajů

A Na Humnech 1143/19, Ruzyně, 161 00 Praha 6

E kalisek@cyberlawyer.cz

E (+420) 775 877 046

Součást ekosystému **cysensic.cz**

PŘEDNÁŠEJÍCÍ

Jindřich Kalíšek

- # Advokát a zapsaný mediátor
- # Pověřenec pro ochranu osobních údajů
- # Vysokoškolský učitel
- # CEO cysensic & #CY83RL4WY3R

PRÁVNÍ PROSTOR

— ODBORNÝ KONGRES —

Děkujeme

kongrespravni prostor.cz